

Nr. 4(126)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2022. gada 4. aprīlis

IZSTĀDE BEZ IEROBEŽOJUMIEM

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Iepriekš mūsu bibliotēkā Rīgā varēja apskatīt izstādi ar Latgales tekstilmākslinieces Anneles Slišānes unikālajiem dekļiem. Tagad pie mums atceļojusi izstāde no Vidzemes. Tā ir Cēsu kultūras biedrības «Harmonija» biedra un mākslinieka **Leona Stara gleznu izstāde «Kad sirds ar krāsām sarunājas»**. Jau iepriekš mūsu bibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar mākslinieka talantu. Arī šoreiz autors neliek vilties.

Bibliotēkas metodiķe Vija Circāne par izstādi saka: «*Gleznu izstāde piepildīta ar gaišām pavasara ziedu un vasaras smaržu emocijām. Prieks, gaisma, harmonija un cerība atspoguļojas pavasara smaržu burvībā, silto vasaras vakaru mierā un sapņai-*

nās, klusās naktīs. Cēsis un Alūksne, Gauja un Amata, Raunas Staburags un Pirtsupītes grava, devušas iedvesmu māksliniekam sarunāties krāsu valodā.»

Izstādes apmeklējums netiek ierobežots. Arī maskas nevajag vilkt. Tāpēc aicinām beidzot izbaudīt izstādi un pabūt kopā arī ar citiem izstādes apmeklētājiem.

Atgādinām, ka no 1. aprīļa tika atcelta prasība par Covid-19 sertifikātu uzrādīšanu publisku pasākumu apmeklēšanai. Arī pasākumu organizatoriem, amatiermākslas kolektīvu dalībniekiem, kultūrvietu darbiniekiem un pakalpojumu sniedzējiem vairs nav jābūt ar Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu. Tāpat vairs nav obligāta prasība lietot sejas maskas publiskos pasākumos un kultūrvietu telpās, atstājot to kā brīvu izvēli apmeklētājiem un darbiniekiem.

Atnāc un izbaudi *brīvu* kultūru!

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

TŪKSTOŠ JŪDŽU CEĻOJUMS

Jana Šlapaka

LNERB Daugavpils filiālbibliotēkas vadītāja

Pirmais cilvēks, kas pa sauszemi cauri mežonīgajiem džungļiem sasniedza pasaulē augstāko Anhela ūdenskritumu, ir latvietis Aleksandrs Laime. Pirmais cilvēks, kas vienatnē mazā buru laivā šķērsoja Kluso

okeānu austrumu virzienā, ir latvietis Pauls Sproģis. Savukārt par pirmo cilvēku, kas varo Kluso okeānu pievarēja vienatnē airu laivā, šķērsojot to virzienā no Dienvidamerikas uz Āziju, pirms diviem gadiem kļuva latvietis Kārlis Bardelis. Nav slikti mazajai nācijai, vai ne? Un kādus ceļotājus no Latvijas pazīstat jūs?

Februārī Daugavpils filiālbibliotēka piedāvāja apmeklētājiem grāmatu izstādi «Pasaule latviešu ceļotāju acīm», kura sanāca tik bagātīga un daudzveidīga, ka sāka šķist — Latvija ir īsta pasaules apceļotāju, dēkaiņu un romantiķu valsts. Piemēram, mūsu tautietis Džeimss Krogzemis atteicās no labas dzīves saulainajā Kalifornijā, pārcēlās uz Parīzi, nopirka preču baržu «Klaidonis» un pārveidoja to par ērtu peldošu māju, uz kuras vairākus gadus apceļoja Rietumeiropas upes un kanālus. Viņš bija arī tas, kurš nolēma apceļot Ēģipti ar... divriteni! Trīs mēnešu laikā viņš šķērsoja Nīlas ieleju no Kairas līdz Asuānai un neskaitāmas reizes saņēma no satiktajiem ēģiptiešiem neizpratnes pilnu jautājumu — kāpēc trīs mēnešus braukt ar riteni, ja ērtā vilcienā to var izdarīt vienas nakts laikā?

Harijs Sils, būvzinīniecis, uzņēmējis un kaislīgs ceļotājs, arī nemeklē vieglus, ērtus un ierastus ceļus savu sapņu piepildīšanai un Latvijā pazīstams ar to, ka rīko ekspedīcijas ar ugunsdzēsēju automašīnām, piemēram, no Rīgas uz Singapūru vai pa Dienvidameriku. Savukārt jaunais ceļotāju pāris Laine Pērse un Arturs Driņins nolēmuši apceļot pasauli ar... stopiem! Pirmā ceļojuma laikā Laine un Arturs iepazīna sešdesmit četras valstis piecos kontinentos un pēc pusotra gada atgriezās mājās tikai tāpēc, ka pasē beidzās vieta zīmogiem. Pašlaik, spriežot pēc ceļojumu piezīmēm *Facebook* blogā «Iegriez Pasauli. *Spin the world*», jaunieši jau otro mēnesi apceļo eksotisko Ķīnu.

Šie un daudzi citi latviešu ceļotāji, starp citu, aktīvi darbojas Pasaules latviešu klaidoņu brālībā un labprāt dalās savos ceļojumu un piedzīvojumu stāstos ar plašāku sabiedrību, tostarp rakstot un izdodot grāmatas. Pēteris Strubergs, kurš pabijis astoņdesmit trijās valstīs, sarakstījis vienpadsmit grāmatas un pašlaik ir Klaidoņu brālības prezidents, atzīst: «(..) grāmatas rak-

stu tādēļ, ka apzinos — ne katram ir nau-diņa un veselība, lai varētu pasauli redzēt» (Ievas Stāsti. — Nr. 16 (2021, 13. aug.), 30. lpp.). Mūsu bibliotēkā audio formātā pieejamas trīs Pētera Struberga grāmatas, kas iepazīstina ar Āfriku, Papua-Jaungvineju un trim Āzijas valstīm — Tibetu, Indiju un Nepālu. Tomēr absolūtais līderis ceļojumu aprakstu žanrā Latvijas Neredzīgo bibliotēkas audiogrāmatu plauktā ir Lato Lapsa ar veselām astonām grāmatām!

Izstādes «Pasaule latviešu ceļotāju acīm» noslēgumā Daugavpils filiālbibliotēka rīkoja izglītojošu tiešsaistes pasākumu «Tūkstoš jūdžu ceļojums sākas ar vienu soli», kas bija veltīts ceļošanai un iepazīstināja ar trīs iedvesmojošu latviešu ceļotāju un dēkaiņu — Aleksandra Laimes, Pētera Struberga un Kārļa Bardeļa — dzīvesstāstiem. Jāatzīst, ka vislielāko apbrīnu un interesi pasākuma dalībniekiem radīja tieši Aleksandra Laimes ekscentriskā personība un neparastā dzīve Venecuēlas džungļos. Ja arī jūs vēlaties iepazīties ar leģendāro indiāņu virsaiti, zelta un dimantu meklētāju un džungļu pētnieku no Latvijas, iesakām izlasīt Andra Stavro grāmatu «Aleksandrs Laimē un viņa Zelta upe», kas ir pieejama arī audio formātā.

Lai piedzīvotu ceļotprieku, nav obligāti jādodas uz otru pasaules malu ar telti mugursomā. Dažreiz pietiek atvērt durvis, pārkāpt pāri sliekšnim un ar atvērtu prātu doties pretī pasaulei — tad arī pastaiga pa dzimto pilsētu var kļūt par interesantu novērojumu un atklāsmju pilnu ceļu. Savukārt, ja prātu urda zinātkāre un vēlme izziņāt tālās zemes un kultūras, grāmata var kļūt par biļeti aizraujošam neklātienes ceļojumam apkārt pasaulei. Atliek vien izvēlēties galamērķi, pārvietošanās līdzekli — divriteni, burulaivu, lidmašīnu vai garāmbraucošu automašīnu — un ar bibliotekāra vai e-kataloga palīdzību atrast ideālo ceļabiedru!

PATIESAIS CILVĒKS – ZIGURDS NEIMANIS

(nobeigums)

Gunta Bīte

Braila raksta nodaļas vadītāja

Šajā numurā turpinu sarunu ar astoņdesmit piecu pielāgoto audiogrāmatu ielasītāju un marta jubilāru Zigurdu Neimani.

Kā noskaidroju intervijas sākumā, šis darbs — pielāgoto audiogrāmatu ielasīšana —, salīdzinājumā ar komercstruktūrām, netiek augsti apmaksāts, tāpēc pastāv jautājums: kas tad īsti ir tas dzinulis, kas liek to darīt gadu no gada? Kas uztur vēlmi kopā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku radīt skaņu grāmatas cilvēkiem ar lasīšanas grūtībām?

«Te ir trīs komponenti,» atbild Zigurds Neimanis. «Pirmais, tas ir kolektīvs. Manuprāt, cilvēki, kas šeit strādā, ir patiešām forši. Man ir patīkami, ka varu ar viņiem runāt uz *tu* un ir interesanti parunāt arī par citām lietām. Otrais — apjaušana, ka daru labu, vajadzīgu darbu veselai grupai cilvēku, kuriem daba ir nodarījusi pāri. Ja es, ielasot grāmatu, varu kādam palīdzēt, tad mani tas stimulē strādāt. Trešais ir pašizglītošanās. Lasot grāmatu, es arī pats no tās smeļos. Jāatzīstas, ka ap 80% no manis ielasītajām grāmatām, es diez vai pats būtu izvēlējies no grāmatu plaukta. Tomēr es nenožēloju, ka esmu šeit ielasījis visus *harijus poterus*, jo uzskatu, ka tā ir fantastiska literatūra. Autorei patiešām ir dzīva fantāzija ar tik interesantiem un lieliski aprakstītiem tēliem, ka, lasot grāmatu, tu tos spēj vizualizēt kā kino. Šad tad mani gan mulsina literatūras izvēle, ko piedāvā ielasīšanai. Tas gan lielā mērā attiecas uz *sieviešu literatūru*, bet acīmredzot auditorijai to

vajag. Es noteikti vairāk izvēlētos populārizinātnisko literatūru.»

«Katrai medaļai ir divas puses. Arī darbam. Tu pastāstīji par pozitīvo, bet kā ar ne tik pozitīvo pusi? Vai esi saskāries ar kaut ko tādu, kas tev nepatīk?»

«Esmu. Man ļoti nepatīk, ka darba laiks nav saskaņots ar sabiedriskā transporta kustību,» atsmej Zigurds. «Redz, vasarā, kad dzīvoju laukos, man šī iespēja ielasīt grāmatas ir jāpakļauj vilciena kustībai, pēc tam tas jāaskaņo ar autobusu vai tramvaju, kas uz šejieni nāk. Autobuss, ar kuru līdz šai bibliotēkai var tikt, brauc tikai REIZI stundā. Un, ja tas nesakrīt ar darba laiku, tad man jābrauc vismaz pusstunda ātrāk un jāstāv pie bibliotēkas vai jākavē. (*Smejas.*) Bet, ja nopietni, tad nekas TĀDS, kas man šķistu stulbi vai riebīgi nav. Man nav bijuši konflikti ne ar vadību, ne ar kolēģiem. Tevi ieskaitot...»

Pasmaidu, domājot par veselīgo humoru, kas virmo ikreiz, kad satieku Zigurdu Neimani. Arī intervija norit viegli un nepiespiesti, tāpēc atļaujos uzdot privātu jautājumu: par ideālām dzimšanas dienas svinībām.

«Nemot vērā manu profesiju, daudzi cilvēki domā, ka esmu ļoti komunikabls un sabiedrīks, taču patiesībā es tāds neesmu. Man nepatīk liela cilvēku burzma un pūļi. Līdz ar to tādas saviesīgas svinības man nemaz negribas. Var teikt, ka pēc iespējas mēģinu no tām izvairīties. Atceros, ka savā 60 gadu jubilejā teātrī pie ziņojuma dēļa biju pielicis informāciju: ja kādam ir vēlēšanās pacelt ar mani kādu glāzi manā dzimšanas dienā, tad viņi var ierasties tur un tur, sākums no tikiem un tikiem. Sieva laikam bija to ievietojusi arī

sociālajos tīklos, jo es pats tajos *kolhozos* neesmu. Tad nu viesu sabrauca apmēram tikpat daudz cik gadu — 60. Visi gan vienlaicīgi nebija vienuviet. Vieni atbrauca, citi aizbrauca. Tā teikt: atvērto durvju diena. (*Smejas.*) Tas uz mani atstāja postošu iespaidu, jo visu laiku jutos kā stresā. Šogad mana kundze prasa: «Nu, ko tad mēs darām ar tavu 75 gadu jubileju?» Es atbildu: «Nedarām PILNĪGI NEKO! Izliekamies par beigtiem!» Dažādu apstākļu dēļ šogad sanāks tā, ka savā dzimšanas dienā aizvietošu darbā sievu un mājās nemaz nebūšu.»

«Ja tu būtu manā vietā, ko tu sev novēlētu dzimšanas dienā?»

«Lai cik tas trafareti neliktos, tad novēlētu labu veselību. Teorētiski varētu teikt, ka esmu pilnīgi vesels, bet praktiski, ja skatītos no augšas uz leju, tad jāsaka, ka mati krīt laukā, deguns šņurkājās, acis viena rāda labāk, otra — sliktāk, ar kaklu bieži problēmas. Ar kuņģi arī vairs nav labi. Ja 10 gadus atpakaļ mierīgi varēju iedzert vienu glāzīti stiprināta alkohola, tad tagad es to vairs nevaru. Tagad mans kuņģis pie 40 grādiem stiprā dzēriena tā savādi noraustās, it kā es viņam būtu ielējis nez kādu tur indi! Bet pirms 10 gadiem viņš to uzņēma ar prieku!» Sašutis stāsta Zigurds un turpina: «Braucot tālāk uz leju: ceļgalu locītavas sāp, no potītēm arī viena visu laiku ļurkājās. Praktiski esmu vraks! Mani varētu izrādīt kā dažādu slimību eksponātu. Tomēr tas viss ir tik relatīvi niecīgi, ka dzīvībai bīstami vēl nav.

Tā tad man jānovēl veselība! Otrs, kas būtu jānovēl: ja nu gadījumā ar veselību kaut kas saiet dēlī, lai abas smadzeņu puslodes tomēr darbojas identiski normāli. Tāpēc, ka nav nekas trakāks, ja tu esi spēcīgs cilvēks un vari visu ko darīt, bet vairs nesaproti, ko dari, bet sastrādā mulķības. Pašam sirdzējam tas netraucē, bet tie, kas ir viņam blakus ir spiesti rēķināties — viņu vairs nevar atstāt bez uzraudzības.»

Nemanot bija pienācis intervijas noslēgums. Zigurdu skaņu ierakstu studijā pacietīgi gaidīja skaņu režisore, bet mani — jaunā kolēģe ar Braila rakstam pielāgotiem tekstiem.

«Noslēgumā, ko tu vēlētos pateikt mūsu bibliotēkas lasītājiem?»

«Domāju, ka tā tas ir, taču, ja nē, tad es aicinātu padomāt par to, vai esat novērtējuši to darbu, ko šī bibliotēka dara jūsu labā, ieskaitot cilvēkus, kuri ielasa un apstrādā šīs grāmatas. Tas nav no vieglajiem darbiem, tomēr viņi to dara. Daļa varbūt lielākoties aiz sajūtas, ka tiešām dara darbu, kas ir vajadzīgs un svarīgs tieši jums.»

Intervija ir noslēgusies un Zigurds, ar izdzerto tējas krūzi, dodas studijas virzienā. Es noraugos viņam nopakaļ un saprotu, ka ikvienā no mums ir tas *patiesais cilvēks*, par kuru apkārtējie var pat nenajaust. Un ne jau tāpēc, ka mums ir ko slēpt, bet gan tāpēc, ka katrs spēlējam savu lomu sabiedrībā, lai neaizvainotu, respektētu, palīdzētu.

BAZŪNE

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Tālr. 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.